

Liite 4. Natura-arvioinnin tarveselvitykset

Hankkeesta laadittiin YVA-ohjelmavaiheessa luonnonsuojelulain mukaiset Natura-arvioinnin tarveselvitykset kolmen hankkeen lähistöllä sijaitsevan Natura 2000 -alueen osalta. YVA-menettelyn ennakkoneuvottelussa todetun mukaisesti muita Natura-alueita ei sijaitse niin lähellä, että niiden suojeluperusteisiin voisi kohdistua haitallisia vaikutuksia.

Tarveselvityksissä on arvioitu sekä välittömät että välilliset vaikutukset. Välittömiä vaikutuksia voi aiheutua, jos rakentamistoimet kohdistuvat itse Natura-alueelle ja aiheuttavat haittaa alueen suojeluperusteena oleville luontoarvoille. Välillisiä vaikutuksia voi aiheutua, jos Natura-alueen ulkopuolella tehdyt toimet vaikuttavat haitallisesti Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin.

SAC-alueiden suojeluperusteina ovat EU:n luontodirektiivin liitteen I luontotyytit ja liitteen II lajit. SPA-alueiden suojeluperusteina ovat EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit. Selvityksessä on käytetty niitä suojeluperusteita, jotka on lueteltu Valtioneuvoston 5.12.2018 päätöksessä koskien Natura 2000 -verkoston tietojen täydentämistä. Tietojen tarkistamisessa on kysymys Natura 2000 -alueiden tietojen ajantasaistamisesta vastaamaan alueilta kertynyttä uutta luonnontieteellistä tietoa ja niillä tapahtunutta kehitystä (Ympäristöministeriö 2019b). Selvityksessä on otettu huomioon Natura-vaikutusten arviointia koskeva ohjeistus (Söderman 2003, Euroopan komissio 2018, Ympäristöministeriö 2019a).

1 Vanhakoski, Huittinen (FI0200049, SAC, pinta-ala 101 ha)

Natura-alueen kuvaus

Vanhakosken Natura-alue sijaitsee lähimmillään noin 1 410 metrin päässä suunnitellusta voimajohdosta. Natura-tietolomakkeen mukaan Vanhakoski on upea kilometrin pituinen koski- ja lehtokokonaisuus (Ympäristöhallinto 2019a). Alueella on tulvarantoja, ketoja, moreenikumpuja ja kalliopaljastumia. Koski on hyvin tärkeä kalojen lisääntymisalue: alueella on kolme valtakunnallisesti uhanalaisen toutaimen kutupaikkaa. Lehdossa kasvaa vaateliasta lehtolajistoa. Valtakunnallisesti uhanalaisista lajeista alueella esiintyy rantalitukka (*Cardamine parviflora*). Lehtoalue on maisemallisesti värikäs ja monipuolinen. Alue on kasvistollisesti edustava. Myös alueen linnusto on monipuolinen.

Vanhakosken lehto kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja maakuntakaavan SL-alueisiin. Pappilanniemi kuuluu maakuntakaavan S- ja Korkeakoski SL-alueeseen. Alue toteutetaan pääasiassa luonnonsuojelulailla, vesilailla, rakennuslailla tai sopimuksella maanomistajan kanssa.

Vanhakosken lehto kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja maakuntakaavan luonnonsuojelualueeseen. Pappilanniemi kuuluu maakuntakaavan suojelualueeseen ja Korkeakoski luonnonsuojelualueeseen. Maa-alueiden suojelu toteutetaan pääasiassa luonnonsuojelulailla ja osittain rakennuslailla tai sopimuksella maanomistajan kanssa. Vesialueiden suojelu toteutetaan vesilailla.

Vanhakosken SAC-alueen suojeluperusteisiin kuuluu kuusi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä (Taulukko 1-1).

Lisäksi Natura-alueella esiintyy luontodirektiivin liitteessä II mainittu toutain (*Aspius aspius*), mutta Suomella on poikkeama tämän lajin osalta koskien luontodirektiivin liitteen II vaatimuksia. Toutain ei siten lukeudu Vanhakosken Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Taulukko 1-1. Vanhakosken SAC-alueen (päivitysehdotus) suojeluperusteena oleva luontotyyppi.

Suojeluperusteena oleva luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala
Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit	3210	56,7 ha
Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	6270	0,1 ha
Kostea suurruohokasvillisuus	6430	4,5 ha
Boreaaliset lehdot	9050	11,2 ha
Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet	9070	0,2 ha
Alnus glutinosa ja Fraxinus excelsior -tulvametsät*	91E0	0,1 ha

**priorisoitu luontotyyppi*

Vaikutusarvio

Vanhakoski sijaitsee lähimmillään noin 1 410 metrin päässä suunnitellusta voimajohdosta. Natura-alue sijaitsee johtoreitin pohjoispuolella, reittiosuuden C-D kohdalla. Voimajohdon kohdalla on peltoa molemmilla puolilla jokea. Suuren etäisyyden vuoksi voimajohtohankkeesta ei kohdistu välittömiä vaikutuksia Natura-alueelle. Rakentaminen tapahtuu kokonaisuudessaan Natura-alueen ulkopuolella, vähintään 1,4 kilometrin päässä voimajohdosta.

Voimajohto ylittää Loimijoen kohdassa, joka sijaitsee Vanhakoskesta yläjuoksuun. Voimajohdon rakentamisen yhteydessä uusia voimajohtopylväitä pystytetään joen molemmille puolille. Pylväiden pystytyksen vaatimista kaivu- ja muista rakennustöistä voi periaatteessa aiheutua kiintoaineksen vapautumista jokeen, mikäli työskentelyalue on lähellä jokea. Natura-tietolomakkeen mukaan Natura-alueen rinnetörmät ovat savikkoisia ja lähdevaikutteisia ja siten todennäköisesti helposti sortuvia. Kiintoaineksen vapautumisella voi olla välillisiä vaikutuksia esimerkiksi samentumisen kautta Natura-alueen suojeluperusteena olevalle luontotyyppille *Fennoskandian luonnontilaiset*

jokireitit. Lisäksi ylimääräinen kiintoaines voi häiritä Natura-alueella sijaitsevia tärkeitä kalojen kutupaikkoja. Muihin suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ei arvioida kohdistuvan vastaavaa vaikutusmekanismia.

Loimijoen ylityskohdasta puretaan vanha Kolsi–Forssa 110 kilovoltin voimajohto ja pystytetään uusi 400 kilovoltin voimajohto, jonka väliorteen uusittava 110 kilovoltin voimajohto asennetaan. Purku- ja rakennustyöt on mahdollista suunnitella siten, että joen välittömässä läheisyydessä liikkumista vältetään, jolloin jokitörmien sortumista ei tapahdu eikä kiintoainesta kulkeudu jokeen merkittäviä määriä. Kun lisäksi huomioidaan suuri etäisyys sekä joen suuri virtaama ja luontainen savipitoisuus, on hyvin epätodennäköistä, että rakentaminen aiheuttaisi veden laadun muutoksia Natura-alueella.

Näillä perustein johtopäätöksenä on, että voimajohdon rakentamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Vanhakosken Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin tai Natura-alueen ominaispiirteisiin kokonaisuutena. Tarvetta luonnonsuojelulain 65 § ja 66 § mukaiselle Natura-arvioinnille ei ole.

2 Telkunsuo (FI0200100, SAC ja SPA, 902 ha)

Natura-alueen kuvaus

Natura-tietolomakkeen mukaan alue koostuu useasta erillisestä keidassuosta (Ympäristöhallinto 2019b). Telkunsuo on laaja, linnustoltaan rikas luonnontilainen suo jossa on eteläistä aapasuota. Leppisuo ja Pikku-Telkku ovat konsentrisiä keidassoista, joissa on allikoita. Suoyhdistymät ovat suhteellisen luonnontilainen kokonaisuus. Leppisuo on luonnontilainen kohosuo. Harjuaalueen keskellä kulkeva valtatie häiritsee melullaan. Leppisaaren alue on kallioista havumetsää, jossa on tehty hakkuita. Leppisaaren pohjoisosassa on koivuvaltaista lehtimetsää. Telkunsuo on lähes puuton ja Pikku-Telkku kokonaan puustoinen.

Pääosa alueesta on hankittu valtiolle suojelutarkoituksiin. Alue kuuluu kokonaan soidensuojelun perusohjelmaan. Leppijärvet toteutetaan vesilailla ja muu osa kohteesta suojellaan luonnonsuojelulailla.

Telkunsuon SAC-alueen suojeluperusteisiin kuuluu neljä luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja yksi luontodirektiivin liitteen II laji. (Taulukko 2-1).

Telkunsuon SPA-alueen (päivitysehdotus) suojeluperusteisiin kuuluvat seuraavassa taulukossa esitetyt 14 lintudirektiivin liitteen I laji (

Taulukko 2-2).

Alueella esiintyy lisäksi yksi uhanalainen laji, jonka tarkemmat tiedot ovat vain maanomistajien ja muiden asianosaisten saatavissa. Lisäksi alueen suojeluperusteisiin kuuluu kolme lintudirektiivin tarkoittamaa säännöllisesti esiintyvää muuttolintulajia: tuulihaukka (*Falco*

tinnunculus), nuolihaukka (*Falco subbuteo*) ja punajalkaviklo (*Tringa totanus*).

Taulukko 2-1. Telkunsuon SAC-alueen (päivitysehdotus) suojeluperusteena oleva luontotyyppi ja lajit.

Suojeluperusteena oleva luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala
Humuspitoiset järvet ja lammet	3160	9 ha
Keidassuot	7110	516 ha
Aapasuot	7310	244 ha
Puustoiset suot*	91D0	135
Suojeluperusteena oleva laji		

Liito-orava *Pteromys volans*

*priorisoitu luontotyyppi

Taulukko 2-2. Telkunsuon SPA-alueen suojeluperusteena olevat lintulajit.

Suojeluperusteena olevat lintudirektiivin liitteen I lintulajit	
Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>
Helmipöllö	<i>Aegolius funereus</i>
Huuhkaja	<i>Bubo bubo</i>
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>
Kurki	<i>Grus grus</i>
Liro	<i>Tringa glareola</i>
Mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>
Metso	<i>Tetrao urogallus</i>
Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>
Pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>
Pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>
Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>
Suopöllö	<i>Asio flammeus</i>
Varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>

Vaikutusarvio

Telkunsuo sijaitsee lähimmillään noin 780 metrin päässä suunnitellusta voimajohdosta. Natura-alue sijaitsee johtoreitin pohjoispuolella, reittiosuuden K–L kohdalla. Voimajohto sijoittuu Natura-alueen rinnalle noin 2,5 kilometrin matkalla. Kohdalta puretaan vanha Kolsi–Forssa 110 kilovoltin voimajohto ja pystytetään uusi 400 kilovoltin voimajohto, jonka väliorteen uusittava 110 kilovoltin voimajohto asennetaan. Uusi voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle. Johtoalue levenee noin 14 metriä Natura-alueen suuntaan.

Suuresta etäisyydestä johtuen voimajohtohanke ei aiheuta välittömiä vaikutuksia Natura-alueelle. Voimajohdon ja Natura-alueen väliin jää yli 750 metrin metsäinen suojavyöhyke, eikä rakentamista tapahdu Natura-alueella.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan välillisiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin *Humuspitoiset järvet ja lammet* tai *Keidassuot*. Purku- ja rakennustyöt eivät aiheuta sellaisia muutoksia pohjavedessä tai alueen vesitaloudessa, joilla olisi vaikutuksia edellä mainittujen luontotyyppien olosuhteisiin. Muutos nykyiseen tilanteeseen on hyvin vähäinen, sillä johtoalue levenee vain noin 14 metriä. Siten esimerkiksi etäisyys reunavyöhykkeeseen pienenee hyvin vähän, huomioiden mainittu yli 750 metrin suojavyöhyke.

Suojeluperusteena olevana liito-oravaan ei arvioida aiheutuvan välillisiä vaikutuksia. Liito-oravaan voisi periaatteessa kohdistua välillisiä vaikutuksia, mikäli johtoalueen leveneminen häiritisi sen liikkumisyhteyksiä, mutta johtoalue levenee hyvin vähän, eikä paikalla tiettävästi ole liito-oravan liikkumisreittejä. Voimajohdon lähiympäristöstä ei löytynyt tässä kohdassa merkkejä liito-oravasta maastoselvityksessä keväällä 2019. Toinen vaikutusmekanismi voisi olla purku- ja rakennustöiden aiheuttama melu, mutta etäisyys kohteeseen on arviolta riittävän suuri ja maasto peitteistä (metsäistä), eikä äkillisenkään melun arvioida nousevan häiritsevälle tasolle. Liito-oravaa ei pidetä melulle herkkänä lajina, vaan sen tiedetään sopeutuvan meluun, liikenteeseen ja muihin häiriöihin (esimerkiksi <https://yle.fi/uutiset/3-7129134>).

Telkunsuon suojeluperusteena olevaan linnustoon voi kohdistua välillisiä haitallisia vaikutuksia erilaisten häiriöiden kautta. Purku- ja rakennustöistä, raivaamisesta ja työkoneista aiheutuva melu ja häirintä voisivat karkottaa tilapäisesti lintuja Natura-alueen hankealueen puoleisesta reunasta. Suuren etäisyyden ja metsäisen maaston luoman suojaavan peitteisyyden ansiosta vaikutuksia ei kuitenkaan arvioida olevan.

Voimajohdot aiheuttavat toisinaan suurille linnuille, esimerkiksi petolinnuille, törmäysriskin ja riskin saada sähköisku. Tutkimusten mukaan kantaverkon voimajohtoihin tapahtuu törmäyksiä vain harvoin, koska paksut johtimet näkyvät paremmin kuin alemman jännitetaso-

johtimet (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2016). Natura-alueen kohdalla voimajohto sijaitsee metsäisessä maastossa ja nykyisen voimajohdon vieressä, joten törmäysriskin ei arvioida muuttuvan merkittävästi nykytilanteesta, vaan se arvioidaan korkeintaan vähäiseksi.

Sähköiskun vaara on lähtökohtaisesti pieni, koska johtojen sähköinen suojaus on toteutettu siten, että sähköiskun vaara on minimoitu ja lisäksi suurjännitteisten voimajohtojen rakenteet sijaitsevat niin etäällä toisistaan, että sähköiskun vaaraa ei käytännössä synny (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2016). Natura-alueen suojeluperusteena oleville huuhekajalle ja mehiläishaukalle sekä yhdelle uhanalaiselle lintulajille riski saada sähköisku arvioidaan olemattomaksi. Lähtötietojen ja viranomaisaineistojen perusteella näiden lajien pesäpaikkoja ei ole nykyisellään lähialueelta tiedossa.

Näillä perustein johtopäätöksenä on, että voimajohdon rakentamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Telkun suon Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin tai Natura-alueen ominaispiirteisiin kokonaisuutena. Tarvetta luonnonsuojelulain 65 § ja 66 § mukaiselle Natura-arvioinnille ei ole.

3 Saarikonmäki (FI0200166, SAC, 15 ha)

Natura-alueen kuvaus

Natura-tietolomakkeen mukaan Saarikonmäki on pienehkö vanhan metsän saareke, joka on lähes kokonaan peltojen ympäröimä (Ympäristöhallinto 2019c). Pääosa alueesta on luonnontilaisena säilynyttä vanhaa kuusivaltaista metsää. Alueen keskiosa on jonkin verran reuna-alueita korkeammalla. Kumpareen rinteillä ja alueen reunoilla on hieman lehtomaisia piirteitä. Alueen keskellä on tuoreehko hakkuuaukea. Kuusikon seassa on muutamia yksittäisiä isoja haapoja ja pari metsälehmusta. Saarikonmäki pienialaisenakin kohteena edustaa vanhaa metsää ja lehtoa. Kohtalaisen runsas lahoppuun määrä, havulehtipuukasvillisuus ja paikoittainen rehevyys antavat edellytykset monipuoliselle eliölajistolle. Alueella tavataan muun muassa liito-oravaa.

Alue on kokonaan valtion omistuksessa ja Metsähallituksen hallinnassa. Alue kuuluu vanhojen metsien suojeluohjelmaan ja sen suojelu on toteutettu luonnonsuojelulla.

Saarikonmäen SAC-alueen päivitysehdotuksen mukaisiin suojeluperusteisiin kuuluu kaksi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä, Boreaaliset luonnonmetsät (koodi 9010, pinta-ala 8,8 ha) ja Boreaaliset lehdot (koodi 9050, pinta-ala 1,1 ha). Lisäksi alueen suojeluperusteisiin kuuluu yksi luontodirektiivin liitteen II laji, liito-orava (*Pteromys volans*).

Vaikutusarvio

Saarikonmäki sijaitsee lähimmillään noin 440 metrin päässä suunnitellusta voimajohdosta. Natura-alue sijaitsee johtoreitin eteläpuolella, reittisuuden G–H kohdalla. Välissä on peltoa.

Voimajohtohankkeesta ei arvioida kohdistuvan välittömiä vaikutuksia Natura-alueelle. Rakentaminen tapahtuu kokonaisuudessaan Natura-alueen ulkopuolella, ja voimajohdon ja Natura-alueen väliin jää noin 440 metrin suojavyöhyke. Uusi voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle, joten johtoalue ei levene Natura-alueen suuntaan.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan välillisiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin *Boreaaliset luonnonmetsät*. Purku- ja rakennustyöt eivät muuta Natura-alueen metsien olosuhteita.

Suojeluperusteena olevana liito-oravaan ei arvioida aiheutuvan välillisiä vaikutuksia. Natura-alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan voisi periaatteessa kohdistua välillisiä vaikutuksia, mikäli johtoalueen leveneminen häiritsisi sen liikkumisyhteyksiä, mutta Natura-alueen ja voimajohdon välinen alue on viljeltyä peltoa. Toinen vaikutusmekanismi voisi olla purku- ja rakennustöiden hetkellisesti aiheuttama melu, mutta laji ei ole melulle herkkä ja etäisyys kohteeseen on arviolta riittävän suuri, jotta melu ei nouse häiritsevälle tasolle.

Näillä perustein johtopäätöksenä on, että voimajohdon rakentamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Saarikonmäen Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin tai Natura-alueen ominaispiirteisiin kokonaisuutena. Tarvetta luonnonsuojelulain 65 § ja 66 § mukaiselle Natura-arvioinnille ei ole.